

Szakmai beszámoló az Országos Közgyűjtemények Szövetsége 2015. évi tevékenységéről

Az Országos Közgyűjtemények Szövetsége 2015-ben az alapszabályban kitűzött célok elérése érdekében és az éves munkatervben meghatározott feladatok alapján folytatta tevékenységét. A szervezet alapszabályban meghatározott rendszeres működése biztosított, gazdálkodása rendezett volt. A működés és a programok finansziális feltételeit a tagdíjbevételek, valamint a 2015-ben NKA pályázatokon elnyert támogatás (500 000 forint a működésre, 2 100 000 forint a 2015. márciusi múzeumigazgatói konferenciára, miniszteri keretből) biztosították. A beszámoló a 2016. december 31-ig folytatott munka bemutatását és értékelését tartalmazza, de kitekintést nyújt a 2016. első hónapjaiban történetekre is.

Szervezeti élet, képviselő változások

A 2015. évben az elnöki feladatok ellátását, az alapszabályban meghatározott egy esztendőre, a tisztújítás eredményeként 2015. április 14-től dr. Mikó Zsuzsanna vette át. A Felügyelő Bizottság elnöki tisztét Varga Benedek töltötte be. A Felügyelő Bizottság tagjai dr. Cseri Miklós és dr. Csorba Csilla voltak. Az Elnökség és a Felügyelő bizottság 2015-ben négy alkalommal tartott ülést. Közgyűlést három alkalommal hívtunk össze, az OKSZ által is kezdeményezett, más szakmai szervezetekkel együttműködve szervezett rendezvényekre az év során több alkalommal került sor. A közgyűlések és a 2015. februári és októberi mátrafüredi kihelyezett tanácskozás összehívását a munkatervben meghatározott feladatok és döntések indokolták.

Személyi változások

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum mb. főigazgatója 2015. február 28-ig dr. Bereczki Ibolya, majd március 1-től ismét dr. Cseri Miklós, akinek megbízását követően, öt évre szóló kinevezése 2015. július 9-én megtörtént. Már e naptári évben, 2016. január 16-án Vitézy Dávid lett a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum főigazgatója. Dr. Csorba László megbízatását a Magyar Nemzeti Múzeum élén az Emberi Erőforrások minisztere meghosszabbította, a képviselőváltásra 2016. július 1-vel kerül sor, Varga Benedek főigazgatói posztra történő kinevezését követően. E. Csorba Csilla főigazgatói kinevezése 2016 januárjában egy évre megtörtént.

Szakmai közélet, az OKSZ tevékenysége

2014-15-ben a lezajlott múzeumi struktúra átalakítását követően a „finom hangolásra” került sor, az új tagintézmények betagozódtak az országos múzeumok struktúrájába. Új feladatot hozott a 2015-ös év eleje több országos közgyűjtemény számára, hiszen 2015. április 1-től a 100 fő alatti foglalkoztatottal rendelkező

intézmények gazdasági önállósága megszűnt, és másik országos közgyűjteményhez kapcsolódtak, miközben szakmai önállóságuk fennmaradt.

A szövetség 2015. évi tevékenységét a korábbi években kialakult gyakorlatot követve, azt kiteljesítve és új elemeket is megvalósítva az alábbi jelentős feladatcsoportokba lehet sorolni:

- Együttműködés a területen működő szakmai szervezetekkel, érdekképviselési tevékenység.
- A közgyűjteményi területre vonatkozó jogszabálytervezetek véleményezése a kultúráért felelős minisztérium (EMMI) Közgyűjteményi Főosztálya felkérésére.
- A közgyűjteményi szakmai területek fenntartási, működtetési, fejlesztési lehetőségeinek stratégiai tervezésében szervező, koordináló szerep. Erre a tevékenységre a korábbi évekhez képest 2015-ben kevesebb lehetősége nyílt szervezetünknek a korábbi évekhez képest.
- Szakértői közreműködés felkérésre vezetői pályázatok elbírálásában, szakmai díjak odaítélésében, illetőleg a közgyűjteményi területeket érintő pályázatok értékelésében.

2015-ben is visszatérő feladatot jelentett az OKSZ számára, hogy a múzeumszakmai szervezetek, országos múzeumok által szervezett országos múzeumi nagyrendezvények előkészítésében, döntési folyamataiban közreműködött, véleményével segítette a Múzeumi Majális, az Év Múzeuma pályázat, a Múzeumok Éjszakája és a Múzeumi Őszi Fesztivál megtervezését, eredményes lebonyolítását.

Az év során számos jogszabály módosításához készített véleményt a szervezet. A beszámolási időszakban miniszteri rendeleteket, törvénytervezeteket, szakmai szervezetek javaslatait véleményeztük.

Javaslatunkat is figyelembe véve 2015 év elején megkezdődött a múzeumi szakemberek számára az életpálya modell kidolgozása. Ennek keretében szükségesnek ítéltük meghatározni, hogy milyen elvek szerint, és milyen rendszerességgel legyen ajánlott a szervezett továbbképzés, melyek a prioritásai az életpálya adott szakaszában, valamint szükséges tartottuk tovább erősíteni az akkreditált, múzeumi területre specifikált akkreditált tanfolyamok szerepét. A minősítések és az álláshely pályázatok esetében célszerűnek ítéltük a szervezett továbbképzésben való eredményes munkavállalói részvétel figyelembe vételét.

Felkérésre képviseltük a szövetséget a Móra Ferenc-díj odaítélésére létrejött bizottságban, delegáltunk tagot a Kubinyi Ágoston Program pályázatait elbíráló bizottságba, a Múzeológiai Akkreditációs Szakbizottságba. Több főigazgatói pályázat bíráló bizottságában vettek részt társadalmi szervezetünk képviselői az év során. A

szervezet képviseltette magát a Múzeumpedagógiai Nívódíj pályázat és a Múzeumpedagógiai Életműdíj szakmai javaslattevő bizottságában.

A meghatározó múzeumszakmai szervezetekkel teljes és erősödő volt az együttműködés. Eredményes a kapcsolat az ICOM Magyar Nemzeti Bizottságával. 2015 során új típusú kapcsolatrendszer kialakítására is sor került, miután jelentős szervezeti átalakulás történt a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetségében, és tisztújítás zajlott le az ICOM MNB-ben is. A szervezetek nyitottsága, új megközelítési módja lehetővé tette, hogy 2015. november 20-án sor kerülhessen a Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület kezdeményezésére a négy szakmai szervezet elnökségeinek találkozájára. Az operatív együttműködést biztosító újabb megbeszélés zajlott le 2016. január 26-án az MVMSZ elnökségével. A szakmai szervezetek 2016 januárjában közös álláspont kialakításával tették meg javaslataikat az NKA tisztújítása keretében a Közgyűjteményi Kollégiumba történő delegálásra. A szakmai szervezetek javaslatát a miniszter elfogadta, és dr. Bereczki Ibolya lett az NKA Közgyűjteményi Kollégiuma civil szervezetek által delegált tagja.

Terveinknek megfelelően 2015. február 10-11-én Mátrafüreden, majd még egy alkalommal, 2015. október 29-30-án másfél napos tanácskozást tartottunk. A már hagyományossá megbeszélés sorozat februárban az Országos Széchényi Könyvtár és a Magyar Nemzeti Levéltár működéséről kapott főigazgatói tájékoztatást, előkészítette a múzeumigazgatói konferenciát, foglalkozott az NKA Közgyűjteményi Kollégiuma pályázataival, valamint az európai uniós pályázatok közgyűjteményekre vonatkozó lehetőségeivel. Októberben a szakmai egyeztetéseken túl a közgyűjteményi digitalizálás kérdéskörével, a strukturális átalakulás tapasztalataival, a Néprajzi múzeum elhelyezési kérdéseit tűzte napirendre, és elfogadta a múzeumigazgatói konferencia tematikáját, előzetes programját. Mindkét alkalommal aktuális intézményvezetői kérdések megvitatására is sor került.

A társadalmi szervezet honlapját a korábbi években kialakult gyakorlatnak megfelelően működtettük, gyakrabban anyagfeltöltésre kapacitás hiányában nem került sor.

Társadalmi szervezetünk szakmai súlya 2015-ben – elsősorban a 2015-ben újonnan megszervezett és nagy sikerrel lebonyolított visegrádi országos múzeumigazgatói konferencia révén – megerősödött. A téma aktualitását jelezte a nagyszámú résztvevői kör, és a szakma presztízsét növelte az is, hogy az első alkalommal, 2015 márciusában megtartott konferencia – „A jövőre hangolva” címmel ünnepi külsőségek között, a Magyar Parlament Felsőházi termében, Balog Zoltán miniszter köszöntőjével kezdődött meg, majd Visegrádon folytatódott.


Egyértelmű és jelentős szakmai sikerként könyvelhetjük el, hogy 2016. március 10-11-én az országos múzeumigazgatói konferenciát ismételten, jelentős résztvevői számmal (a két napon több mint 120 jelenlévő) megrendezhettük. Mindez az EMMI


Kulturális Államtitkársága bevonásával, helyettes államtitkári szintű részvétellel történt. A MÚZEUM ÉS KÖZÖSSÉGEI – KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS A MÚZEUMOKBAN ORSZÁGOS MÚZEUMIGAZGATÓI KONFERENCIA címmel megtartott tanácskozás témája aktuális és szükségszerű volt. A múzeumok társadalmasítása, a hozzáférés széleskörűvé tétele, mindehhez új eszközök és módszerek alkalmazása olyan folyamat, amelynek széles szakmai körben történő megvitatása közös érdekünk. 2016-ban fókuszpontba kívántuk állítani a konferencián a múzeumoknak a valóságos és virtuális közösségeihez való viszonyát. Válaszokat kerestünk a közösségfejlesztéssel kapcsolatos kérdésekre, megvitatottuk a közösségteremtés módszertani lehetőségeit, megismertettük legjobb gyakorlatait. Vendégeink voltak a határon túli magyar vonatkozású erdélyi és szlovákiai múzeumok képviselői, akik saját közösségfejlesztő gyakorlatukat is bemutatták. Milyen kérdéseket, milyen társadalmi mondanivalót vagyunk képesek kiállításainkban bemutatni, hogyan választjuk ki ezeket a témákat, s hogyan igyekszünk, mennyire vagyunk képesek művészileg és kulturálisan interpretálni tudományos, ismeretterjesztő és közművelődési mondanivalónkat? Az előadásokon és hozzászólásokon túl a tanácskozás kerekasztal beszélgetései e kérdésekre, valamint a múzeumok belső közösségeinek fejlesztési lehetőségeire vonatkozóan is válaszokat fogalmaztak meg.

Anyagi helyzet

A befizetett tagdíjak összege és a meglévő tőke biztosította a működésre fordított kiadásokat, melyek között szervezési költség, könyvelői díj, a honlap működtetésének költségei, banki számlavezetési költségek, jogi képviseleti díj, a két alkalommal megrendezett mátrafüredi tanácskozás szállásköltsége, és az országos múzeumigazgatói konferencia szervezetünk által megelőlegezett, illetve átvállalt költségei szerepeltek.

Szentendre, 2016. március 30.


dr. Bereczki Ibolya
ügyvezető titkár


dr. Mikó Zsuzsanna
elnök